

גנים היו גם הימים ה-
באו למוסד היו כולן בעי-
מובהק. בחלקן הגדול היו
שעסקו במיקצוע זמן רב
זו אחר חיים אחרים. הן
כשסכיני-גילוח בידיהן ו-
חוחכות האחת את פני

יבנו אותן לא היו מוכנים
ם: לאחר שנשלחו למוסד.
שם כמרכז של פושעות
מדי לילה לצוד את הטרף
סביבה, או אף בתל-אביב.
חרי ליל "עבודה", היו ה-
ם אותן למוסד.

★ ★
בריחות אהבה

זוכאת כיום למוסד נבי-
העובדת הסוציאלית, לאחר
ז עם מנהלת המקום. כש-
למקום, היא מדין אותה
'מוכת-גורל שושפטה על
ות את עונשה. הימים הרא-
ם ביותר לבנות. הן מסתו-
ויות געגועים למקים ממנו
הפתוח קורץ להן לברוח
ז צפוי להן מרתיעה אותן

הדרך לחיים חדשים?

זוהי הדרך הקשה.
הבנות שנפלו בידי
של סוחרי הנשים או שפנו לדרך הפשע בגלל קלות-ידעתן או הסביבה

הרעה בה גדלו והתחנכו, מנסות לחפש את המחר דרך שדה האיריסים
וגינת הורדים של המוסד הסגור. חלקן הגדול של בנות אלה, לא
מגיע למוסד חינוכי סגור כמו "צופיה", בגלל מינוי המקומות.

"אני סיפרתי לכל החברות בכיתה שאני
מיבנה" סיפרה לי אחת הבנות. "אבל היל-
דים הרגישו שלא הכל נכון במה שסיפרתי.
הם רצו לדעת עוד ועוד על הבית שלי,
ופתאום רצו כולם לבקר אותי בבית."
"אנחנו חוזרות למוסד כל יום באוטובוס,
ואחד הבנים שגר ביבנה שם לב שאני תמיד
נעלמת לפני יבנה. הוא אמנם לא הצליח
להרגיש בדיוק איפה, אבל היה שואל עוד
פעם ועוד פעם איפה אני גרה."

"בסוף לא יכולתי יותר והלכתי למנהלת
שלי ואמרתי לה שאני לא יודעת מה לי-
עשות. המנהלת החליטה שצריך ללכת לבית
הספר ולספר להם את האמת ודי. המנהלת
עשתה אסיפה עם כל הילדים שלמדו איתנו
והסבירה להם, שאנחנו משלמות על שגיאות
שעשינו, אבל אין שם הבל בינינו לביניהם.
מאז לא היו לנו יותר שום בעיות."

★ ★ ★

החלומות הקטנים

החלומות הקטנים של הבנות הצעירות
הוא הדבר היחיד המלחה איתן בכל
דרכן ונותן להן את הטעם והתיקוה ב-
חיהן ההרוסים.

"צריכים למצוא את המפתח האמיתי לי-
ליבן" אומרת המנהלת, "ואז אפשר למצוא
את העושר האמיתי הגנוז בו. שלחו אלי
לא אחת נערות שטענו שהן אבודות. כאלה
שכבר היו בבתי-סוהר לנשים, במוסדות
אחרים ואפילו בסטוריום. האמת היא ש-
פשוט לא מצאו את המלה הנכונה, את
היחס הנכון ואת הטיפול הכנה כדי לרפא
את הבנות החולות."

"לא כולן חוזרות לבקר. לא עם כולן
הצלחנו. אך מדי פעם מומינה אותי אחת
הבנות לבוא אליה לחהונתה ואז אני יודעת
שהצלחנו. לפעמים הן באות אלי אחת-אחת
ובזוגות, כשהבחור מחזיק בידו הנרגשת
קופסת סוכריות עטופה בנייר-עיתון והן
נערה-האשה ממלמלת במבוכה: "אני באמת
התביישתי אבל לא היה לנו נייר אחר לעטוף
את הקופסה". אז אני יודעת שהשגתי מה
שרציתי."

בסך הכל הן רוצות מעט מאד:
"אני רוצה להיות כפרית", סיפרה אחת-
ראית לחלקת האיריסים, "אני רוצה ללמיד
את זה בקורס ולחזור הביתה לעבוד כמו
כל החברות."

"אני רוצה לחיות בקיבוץ", סיפרה אחרת,
"ולא אלק מפה עד שיסדרו לי זאת."
"ואני רוצה להיות מחנכת נוער מיוחד",
הצהירה השלישית.

הבת האחרונה, השובה שלושה שבועות
במוסד, אמרה: "אני לא יודעת מה אני
רוצה. אני רוצה הביתה, לבחור שלי. אבל
בינתיים טוב לי כאן ואני עוד לא יודעת."

מה אפשר לעשות? מתנצל הבחור.

"לא נורא", מרגיעה המנהלת, "ואיפה
אתה חי? אבל דע לך שאני רוצה לשמוע
ממך רק אמת. חוץ מזה תדע, שאני אוהבת
לבדוק מה שאומרים לי והמשטרה איתי
בקשרים טובים והם יבדקו זאת."
לרוב הבחורים, שקשריהם עם העולם
התחתון ברורים לגמרי, אין חשק לעלות
על כונת המשטרה. חלקם מודיע מיד, ב-
סוף השיחה עם המנהלת, שאינו מתכוון
כלל וכלל להמשיך לשמור על הקשרים
עם הנערה. חלק אחר מבקר פעם ונעלם.

את ההצלחה המלאה בניתוק הקשרים
מהבחור משיג המוסד כאשר הנערה מוכנה,
לאחר שיכנוע רב, להעיד על הבחור שפיתה
אותה והורידה מדרך הישר. אך במיקרים
רבים נכונה לנערה אכזבה קשה בבית
המשפט: החוק הקיים אינו מאפשר לשופט
להרשיע את הסרסור לדבר עבירה ללא
עדות מסייעת, ואת זאת קשה למצוא.

★ ★ ★

פרד יום גרוש

אמנם חלק גדול מהנערות כבר עבר
מוסדות שונים, בעיקר קיבוצים ומוסדות
נוער רגיל, אולם צופיה אינו מוסד כיתר
המוסדות. בעוד שבמוסד רגיל או בקי-
בוץ מושם הדגש על אחידות ושיוון, הרי
בצופיה מחפשים דהקא את אותן הנקודות
האינדיווידואליות, בעזרתן אפשר יהיה להגיע
לנפשה של הנערה.

בת המגיעה למוסד אינה זוכה לשיחה עם
המחנכות, מלבד השיחה השיגרתית, עד
שהיא עצמה דורשת שיחה כזאת. השבועות
הראשונים הם הקשים, אך כשלומדת החני-
כה שאפשר לדבר עם המחנכת ושכלל ה-
בנות יש אליה אימון, היא פונה אליה.

סדר-היום בנוי כך, שלא יהיה לבת זמן
לעסוק בעיסוקים מיותרים. ההשכמה המוק-
דמת, התעמלות-הבוקר והסידורים עד ל-
ארוחת-הבוקר — מתנהלים כולם בצורת
תחרות סמויה: איזה חדר ייטיב ויקדים
להסתדר מן השני.

אחרי ארוחת הבוקר יוצאות הבנות לעבו-
דה, חלקן בחקלאות וחלק אחר לומד ריקמה
ותפירה. כעבור שעתיים מתחלפות הקבו-
צות. שעות אחר-הצהריים מוקדשות ללי-
מודים.

★ ★ ★

לימודים מחוץ למקום

חם הכנות לעולם החיצוני מורכב ור-
מעורב. היחסים עם הסביבה הקרובה
מסובכים במיוחד. שלוש בנות מהמוסד
לומדות בבית-ספר תיכון באשדוד הקרובה.
בתחילה התביישו לספר שהן ממוסד צופיה.

העונש על בריחה אינו אחיד. החינוך

המיוחד המודרני מעדיף התקוממות של
הנערה נגד שיטותיו. כניעה מהירה מדי,
השלמה פתאומית עם כל הדברים החדשים
הנדרשים מנער עבריין, אינם טבעיים. הם
עלולים להביא לכך, שהמשבר הפתאומי
יתחדש עם יציאתו של הנער מהמוסד.
הפעם עלול המשבר לחול בכיוון הפוך
וכלל העבודה תרד לסמיון.

הבריחה הראשונה היא אקט של התקור-
ממות, התקוממות מובנת לרוב אם כי
לא תמיד נסלחת.

"אם אנחנו יודעים לאן ברחת הנערה",
אמרה המנהלת, "ואנחנו לרוב יודעים, אנח-
נו נוסעים בעצמנו להביא אותה. אם אנחנו
לא מוצאים אותה אנחנו מודיעים למשטרה.
אבל הם לא ממהרים כל כך. יש להם זמן.
בינהיים הולך לאיבוד חלק רציני מעבודתנו."
נערה המגיעה למוסד מקבלת את ה-
חופש הראשון שלה, כדי לנסוע לבקר את
הבית, כעבור שלושה חודשים. אחר כך
נערך הביקור אחת לשלושה שבועות. ל-
נערה בורחת נחיתה החופשה שלושה חוד-
שים, כאילו היתה חדשה שרק אתמול באה.
לנערות הבורחות יותר מפעם אחת, סות'
חיים תיק בריחות, כאילו נשפטה מחדש.

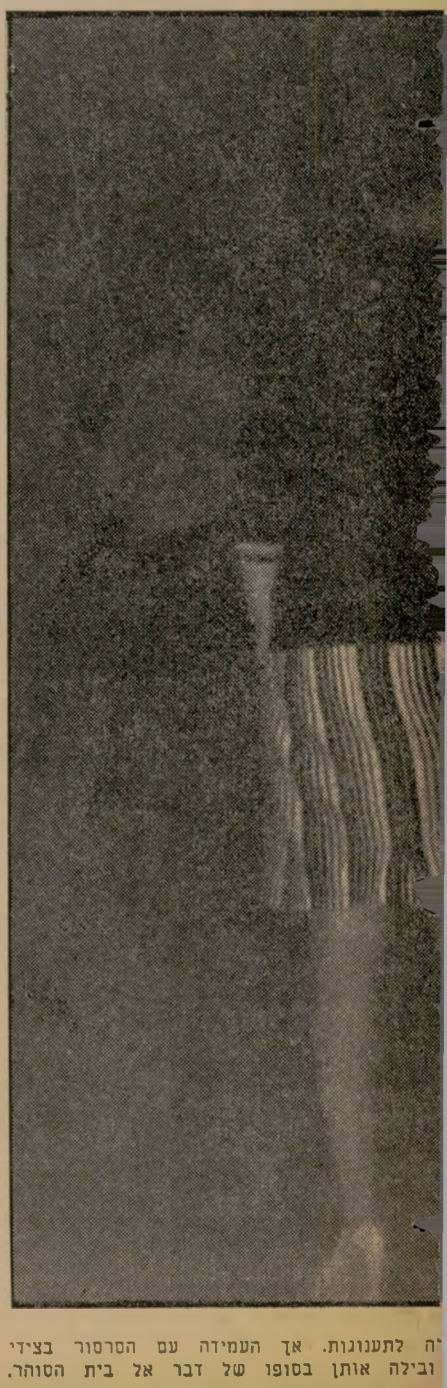
★ ★ ★

ניתוק קשרי העבר

גברים אינם רק הבעיה הקשה של
הנערות; הם בעיקר הבעיה הקשה של
המנהלת. במקרים רבים, בעיקר כאשר
הנערות באות בגלל זנות, דורש הטיפול
במוסד להרחיק את הנערה מעל הגבר.
זהו השלב הקשה ביותר בחינוך. זוהי גם
מטרתם הראשונה של המחנכים.

כאשר מגיעה חניכה חדשה למוסד מומי-
נה אותה המנהלת לשיחה כללית. אחת ה-
שאלות הראשונות היא: "יש לך חבר?"
הבנות עונות לרוב: לא. במקרה כזה
כעירה המנהלת: "חבל! חשבתי שיש לך
חבר, כי הוא דהקא יכול לבקר אותך כאן."
הנערה שפחדה לספר על חבר, אינה
יודעת מה לעשות. היא רוצה שיבוא אליה,
אך אינה יכולה להיראות שקרנית. בעצת
הבנות היא פונה לבסוף אל המנהלת ומס-
פרת לה את האמת. כך נוצר הקשר הראשון
בין המנהלת והנערה. אחר כך מוזמן ה-
בחור לבקר את הנערה, ולמנהלת יש הו-
דמנות להכיר את הבחור — שכרוב המק-
רים, הוא האדם שהוריד את הבת לדרך
הפשע — עלידי שיחה.

"איפה אתה עובד?" שאלת המנהלת.
"היתה לי עבודה עד לפני שבוע ובדיוק
עכשיו פטרו אותי", עונה לרוב הבחור.
"משונה מאוד", מגיבה המנהלת, "אין לי
מזל. כל הבחורים שבאים לבקר את החב-
רות שלהם עבדו עד לפני שבוע. עוד לא
בא אף בחור שעובד גם השבוע."

יה לתענוגות. אך העמידה עם הסרסור בצידו
ובילה אותן בסופו של דבר אל בית הסוהר.